

Eleştiri, Hesap sorma ve itirazın ihanet yaftasıyla yaftalandığı bir dönemdeyiz. Bu durum aslında yeni değil İslam tarihinin büyük bir bölümünün itaatle ihanet kavramları arasında geçtiği, inkarı mümkün olmayan tarihsel ve sosyolojik bir gerçek. Bu aynı zamanda egemen politik bir realite ... İslam'ın haksızlığa isyan dini olma özelliğini Allah'a itaat kavramı üzerinden yöneticilere itaat yozlaşmasına kurban edenler bunun için her devirde Kur'anı hüküm ve inançları istismar ettiler. Açıklıkla belirtelim ki dinsel kural ve inançların politik amaçlar doğrultusunda istismarı, Allah elçisi Hazret-i Muhammed-in vefatından hemen sonra başladı ve git gide yükseldi. Emevilerle birlikte artık istismar tümüyle kurumlaştı ve din, yöneticilerin iktidarlarını tahkim ve takviye için yararlandıkları çok kullanışlı bir aygıtla dönüştü. Valiyi, veziri, sultanı eleştirmek Kura'an'a, dolayısıyla da Allah'a muhalefet olarak değerlendirildi. Böylece irtidat ve mürted mefhumları, farklı düşünen herkesin başının üzerinde sallanıp duran bir kılıç gibi işlev gördü. Yöneticilere yönelik her türlü muhalefet dinden dönme/ irtidat hadisesi olarak nitelendiği gibi bu işin failleri de mürdet olarak katline ferman çıkarılanlar zümresine dahil edildi.

Bu sapkın anlayışın günümüzde de sürdürülmekte olduğu gerçeğini inkar etmemiz mümkün değil. Bugün için meşru ve makul muhalefeti mümkün değil. Bugün için meşru ve makul muhalefeti yaftalaması işi, vatana ihanet, dış güçlerin oyununa gelmek, sözde siyasete alet edilmemesi gereken konuları siyasete alet etmek, halkı birbirine düşürmek, kin ve nefrete yol açmak vb. nitelermeler etrafında seyretmektedir.

Aslında bu yanlış değerlendirme ve sapkın anlayışın kökeninde Kur'ani bir hükmün dejenerasyonu var. Nedir o hüküm ? Önyargısız bir biçimde ve sükunetle yanıt verelim.

Kadınlar Bölümü 59 Sözde Nas Süresi 59 Ayette “ sizden olan buyruk sahiplerine de itaat edin” gibi bir ifade yer alıyor. Bu ifadenin Arapça özgün halinde geçen “ Ulu'l Emr “ yani “ buyruk sahibi” sözüyle kastedilenler kimlerdir?

Egemen dinsel anlayışa göre bu ifadeyle kastedilenler; sultanlar, halifeler ve onların görevlendirdiği tüm yöneticilerdir. Bu anlayışa göre sultana, halifeye ve onların valilerine itaat etmek farzdır. Lakin bu anlamlandırma bizce kesinlikle isabetli değildir Zira sözde ayette “ sizden olan” ifadesi vardır. Bu yöneticinin itaati hak etmesi için bizden olması gerekir. Peki, Kur'an'a göre sizden derken kastediliyor?

Kuranın itaate layık yöneticide bulunmasını istediği üç nitelik şunlardır.

1/ İman : Bu nitelik birilerinin sandığı gibi Allah'a iman yahut genel manada İslam'a iman etmek değildir. Bu ilke, güvenilir olmak anlamında bir ilkedir.

2/ Ehliyet: Bu ilke işleri ehline vermeyi ifade eder. Yöneticinin kendisi de yönetme konusunda ehil olmalıdır. Ehil olmayan bir yöneticiye itaat edilmez. Onun görevlendirdiği görevliler de ehil olmak zorundadır. Ehil değilse onlara da itaat edilmez. Aksi halde toplumsal sorunla baş gösterir. Halk mutlu ve huzurlu olamaz.

3/ Adalet: Bu ilke Kur'an'ın en önemseddiği ilkedir. Adalet ve adil olmak, kur'an'ın öğüdü değil doğrudan doğruya emridir. Nitekim Kur'an'da; “ Allah size adaleti emreder”... “ Bal arısı Bölümü 90 Söz/ şeklinde bir ifade söz konusudur.

Bize göre bu üç niteliğe sahip her yöneticiye itaat edilmelidir. Ancak bu itaat her yaptığını sorgusuz sualsiz desteklemek değildir. İtiraz etmek, farklı görüş ve öneriler sunmak kesinlikle itaatsizlik olarak görülemez. İtaatsizlik başkaldırmak demektir. Başkaldırıp onu yöneticilikten uzaklaştırmak, görevine son vermek demektir. Oysa ona yardımcı olmak için farklı görüş ve öneriler sunmak, başkaldırı değil tam tersine, tıkanıldığında ona yol göstermektir. Kalın sağlıcakla!